

U z n e s e n i e

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Juraja Klimenta a sudcov JUDr. Milana Karabína a JUDr. Petra Szaba v trestnej veci proti obžalovanému **J. H.** pre obzvlášť závažný zločin podvodu podľa § 221 ods. 1, ods. 4 písm. a/ Tr. zák. a iné vedenej na Okresnom súde Prievidza pod sp. zn. 2 T 183/2011 na neverejnom zasadnutí 28. novembra 2012 v Bratislave o návrhu obžalovaného na odňatie a prikázanie veci v zmysle § 23 Tr. por. takto

r o z h o d o l :

Trestná vec obžalovaného J. H. vedená na Okresnom súde Prievidza pod sp. zn. 2 T 183/2011 sa tomuto súdu **n e o d n í m a**.

O d ô v o d n e n i e

Na obvineného J. H. bola 14. októbra 2011 podaná na Okresný súd Prievidza obžaloba pre obzvlášť závažný zločin podvodu podľa § 221 ods. 1, ods. 4 písm. a/ Tr. zák., ktorej trestnej činnosti sa mal dopustiť na skutkovom základe uvedenom v obžalobe prokurátora Krajskej prokuratúry v Trenčíne z 12. októbra 2011, sp. zn. 1 Kv 7/11.

Trestná vec obžalovaného bola pomocou technických prostriedkov pridelená na prejednanie a rozhodnutie do oddelenia sudcu JUDr. Pavla Bielika pod vyššie uvedenou spisovou značkou. Príslušný predseda senátu vo veci viackrát určil termín hlavného pojednávania, ktoré však musel z rôznych dôvodov prevažne na strane obžalovaného a jeho obhajcu odročiť.

Dňa 27. septembra 2012 bol okresnému súdu doručený návrh obžalovaného podľa § 23 ods. 1 Tr. por. na odňatie vecí príslušnému súdu a jej prikázanie Okresnému súdu Košice I. V podaní obsahujúcom množstvo hrubých invektív na adresu orgánov činných v trestnom konaní a konajúcemu sudcovi JUDr. Pavlovi Bielikovi, ktorého okrem iného obvinil z korupčného konania a marenia spravodlivosti. Pochybuje o nestrannosti tohto sudcu a jeho objektivite pri rozhodovaní jeho vecí. Okrem toho namietal, že Okresný súd Prievidza nie je na konanie v zmysle ustanovenia § 22 Tr. por. príslušný vo veci konať. V tejto súvislosti poukázal na skutočnosť, že zmluva o vývoze s otvorením akreditívu bola podpísaná v Košiciach v sídle kupujúcej spoločnosti M. s.r.o., preto by vo veci mal rozhodovať Okresný súd Košice I.

Následne na hlavnom pojednávaní 3. októbra 2012 obžalovaný na otázku predsedu senátu potvrdil, že podal návrh na odňatie a prikázanie vecí, ktorý vlastnoručne podpísal. Z toho dôvodu bolo hlavné pojednávanie odročené na neurčito s tým, že predseda senátu podá na obžalovaného trestné oznámenie a vec bude predložená Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky na rozhodnutie o návrhu obžalovaného. Spisový materiál bol najvyššiemu súdu predložený 23. novembra 2012.

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ktorého príslušnosť ako delegujúceho súdu vyplýva z ustanovenia § 23 ods. 1 veta druhá Tr. por., preskúmal návrh obžalovaného J. H. na odňatie vecí Okresnému súdu Prievidza a jej prikázanie inému príslušnému súdu v Košiciach, ako aj obsah súdneho spisu a zistil, že návrh obžalovaného nespĺňa zákonom požadované podmienky.

Podľa § 23 ods. 1 Tr. por. z dôležitých dôvodov môže byť vec príslušnému súdu odňatá a prikázaná inému súdu toho istého druhu a stupňa; o odňatí a prikázaní rozhoduje súd, ktorý je obom súdom najbližšie spoločne nadriadený.

Podľa čl. 48 ods. 1 veta prvá Ústavy Slovenskej republiky **nikoho nemožno odňať jeho zákonnému sudcovi.**

Ide o významnú ústavnú zásadu, ktorú treba dôsledne zachovávať, to znamená brať ju do úvahy aj pri rozhodovaní o návrhoch na odňatie a prikázanie vecí príslušnému súdu podľa § 23 Tr. por.

Odňatie a prikázanie vecí podľa § 23 Tr. por. je výnimkou z vyššie uvedenej ústavnej zásady. Uvedený inštitút Trestného poriadku možno uplatniť len vtedy, ak pre tento postup existujú dôležité dôvody. Platná právna úprava pritom pojem „dôležité dôvody“ bližšie neupravuje.

Nepochybne za dôležité dôvody v zmysle § 23 Tr. por. možno považovať skutočnosti, ktoré sú výnimočné už svojou povahou, pretože ustanovenie § 23 Tr. por. je zákonným prelomom do zásady, že nikoho nemožno odňať jeho zákonnému sudcovi vyjadrenej vo vyššie citovanom článku Ústavy Slovenskej republiky. Preto musí ísť o dôvody, ktoré zabezpečujú nestranné a zároveň zákonné prerokovanie vecí, náležité zistenie skutkového stavu potrebného na rozhodnutie, ako aj uplatnenie všetkých do úvahy prichádzajúcich základných zásad trestného konania.

Medzi dôležité dôvody na odňatie a prikázanie vecí v zmysle § 23 Tr. por. patrí aj vylúčenie všetkých sudcov príslušného súdu z rozhodovania.

Podľa § 31 ods. 1 Tr. por. z vykonávania úkonov trestného konania je vylúčený sudca alebo prísediaci sudca (ďalej len „prísediaci“), prokurátor, policajt, probačný a mediačný úradník, vyšší súdny úradník, súdny tajomník, asistent prokurátora a zapisovateľ, u ktorého možno mať pochybnosť o nezaujatosti pre jeho pomer k prejednáwanej veci alebo k osobám, ktorých sa úkon priamo týka, k obhajcovi, zákonnému zástupcovi, splnomocnencom alebo pre pomer k inému orgánu činnému v tomto konaní.

Citované ustanovenie definuje materiálny predpoklad, ktorého existencia môže odôvodniť pochybnosti o nestrannosti sudcu, a tým je **„pomer k prejednáwanej veci alebo osobám“**. Pod uvedený pojem súdna prax podradzuje dve situácie. Prvú z nich - **pomer k veci** – možno označiť ako konflikt záujmov, pri ktorom nejde o subjektívny pocit samotného sudcu, ale o objektívnu skutočnosť, že konkrétny sudca má záujem na tom, aby konkrétna vec, o ktorej má rozhodovať, dopadla určitým spôsobom. V posudzovanej veci

by muselo ísť o prípad, že príslušný predseda senátu nie je schopný dodržať základné zásady trestného konania uvedené v ustanovení § 2 Tr. por. a má konkrétny záujem na výsledku trestného konania vedeného proti obžalovanému.

Druhá situácia nastáva vtedy, ak možno očakávať, že sudca bude naklonený jednej zo strán sporu pre objektívne preukázaný vzťah k niektorému z účastníkov konania, a preto nebude schopný vo veci nestranné rozhodovať. Z uvedeného dôvodu bude sudca vylúčený z konania v prípade, ak je k vyššie citovaným osobám najmä v pomere príbuzenskom alebo obdobnom (napr. vzťah druhá a družky), ale tiež vo vzťahu úzko priateľskom, prípadne nepriateľskom.

Z predloženého spisového materiálu vyplýva, že predmetnej trestnej veci predchádzala obžaloba Okresného prokurátora v Prievidzi z 5. apríla 2011 sp. zn. 2 Pv 826/10, ktorú podal toho istého dňa na Okresný súd Prievidza na obvineného J. H. pre prečin podvodu podľa § 221 ods. 1, 2 Tr. zák., ktorej trestnej činnosti sa mal dopustiť na skutkovom základe uvedenom v obžalobe.

Trestná vec bola pomocou technických prostriedkov taktiež pridelená na prejednanie a rozhodnutie do oddelenia samosudcu JUDr. Pavla Bielika pod sp. zn. 2 T 57/2011. V tejto trestnej veci samosudca vydal 11. apríla 2011 trestný rozkaz, ktorým uznal obžalovaného za vinného v zmysle podanej obžaloby a uložil mu podmienený trest odňatia slobody. Proti trestnému rozkazu podal v zákonom stanovenej lehote obžalovaný odpor, a preto samosudca vo veci vytýčil termín hlavného pojednávania na 27. júla 2011. Hlavné pojednávanie muselo byť pre neprítomnosť obžalovaného, ktorý neprevzal súdnu zásielku, odročené na 24. augusta 2011 s tým, že predvolanie bude obžalovanému doručené prostredníctvom polície a bol volaný pod hrozbou pokuty a predvedenia. Obžalovaný predvolanie prevzal 17. augusta 2011 a následne 23. augusta 2011 doručil osobne súdu podnet na odňatie veci a jej prikázanie Okresnému súdu Bratislava I. V podnete obžalovaný v podstate spochybnil nestrannosť a objektivitu samosudcu pri rozhodovaní. Na hlavné pojednávanie sa znovu nedostavil, toto bolo odročené na neurčito a spis bol s návrhom obžalovaného predložený 4. októbra 2011 na rozhodnutie Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky.

Najvyšší súd Slovenskej republiky o návrhu obžalovaného rozhodol na neverejnom zasadnutí 25. októbra 2011 uznesením sp. zn. 4 Ndt 14/2011, ktorým nevyhovel návrhu obžalovaného a trestnú vec vedenú pod sp. zn. 2 T 57/2011 Okresnému súdu Prievidza neodňal. Spisový materiál z najvyššieho súdu došiel na súd prvého stupňa 11. novembra 2011.

Na hlavnom pojednávaní 24. januára 2012 vo veci vedenej pod sp. zn. 2 T 183/2011, ktorého sa obžalovaný pre práceneschopnosť nezúčastnil, predseda senátu podľa § 21 ods. 3 Tr. por. spojil na spoločné konanie obe trestné veci, ktoré sa vedú pod spoločnou sp. zn. 2 T 183/2011. Vo veci sa príslušný predseda senátu ešte dvakrát pokúsil o vykonanie hlavného pojednávania, ktoré však pre procesné prekážky na strane obžalovaného nebolo možné vykonať, až napokon podal obžalovaný návrh na odňatie veci príslušnému sudcovi, ktorý následne 12. októbra 2012 podal na Okresnú prokuratúru v Prievidzi podľa § 196 ods. 1 Tr. por. na obžalovaného J. H. trestné oznámenie pre podozrenie z prečinu ohovárania podľa § 373 ods. 1 Tr. por.

Na základe žiadosti o stave konania okresný prokurátor najvyššiemu súdu oznámil, že na obžalovaného podal sudca okresného súdu JUDr. Pavol Bielik trestné oznámenie 12. októbra 2012, ktoré podanie bolo v zmysle § 198 ods. 1 Tr. por. odovzdané na vybavenie Okresnému riaditeľstvu PZ Prievidza, Obvodnému oddeleniu PZ Prievidza. O trestnom oznámení nebolo do dňa konania neverejného zasadnutia rozhodnuté.

Z vyššie uvedeného vyplýva, že zo strany obžalovaného ide už o druhý pokus, ktorým sa snaží dosiahnuť vylúčenie zákonného sudcu a zmenu príslušnosti súdu na prerokovanie jeho trestnej veci. Keďže v prvom prípade neuspel, tak v novom návrhu na odňatie veci pritvrdil. Z takto proklamovanej obrany obžalovaného možno vyvodiť záver, že obžalovaný sa jemu vlastným spôsobom snaží o zámerné predlžovanie trestného konania v snahe vyhnúť sa prípadným trestným následkom, ktoré mu hrozia.

Vzhľadom k tomu dospel najvyšší súd k záveru, že ničím nepodložené obviňovanie zákonného sudcu nemôže byť dôvodom na zmenu zákonného sudcu. Rovnako nie je dôvodom na odňatie veci trestné oznámenie podané sudcom. Treba si uvedomiť, že sudca ako profesionálny odborník je pomerne často vystavený nesúhlasným názorom strán trestného

konania, najmä v prípadoch neúspechu v konaní. Z toho dôvodu nestrannosť sudcu nemôže byť ovplyvnená podaním obžalovaného smerujúcim proti osobe sudcu. V tejto súvislosti najvyšší súd pripomína, že sudca je pri výkone svojej funkcie nezávislý a zákony a iné všeobecne záväzné právne predpisy je povinný vykladať podľa svojho najlepšieho vedomia a svedomia v zmysle § 2 ods. 2 zák. č. 385/2000 Z. z. v znení neskorších zmien a doplnkov a je povinný prejednať a rozhodnúť všetky veci, ktoré mu boli pridelené v súlade s platným rozvrhom práce. Obsah tohto práva je základným pilierom výkonu funkcie sudcu.

Nemožno súhlasiť ani s ďalšími námietkami obžalovaného, že Okresný súd Prievidza nie je miestne príslušný na prerokovanie jeho trestnej veci. Zo strany obžalovaného ide o nesprávny výklad ustanovení Trestného poriadku.

Miestnu príslušnosť súdu na vykonanie konania upravuje ustanovenie § 17 ods. 1 Tr. por., podľa ktorého konanie vykonáva súd, v ktorého obvode bol trestný čin spáchaný. Z odseku 3 citovaného ustanovenia vyplýva, že ak miesto činu nemožno zistiť alebo bol čin spáchaný v cudzine, konanie vykonáva súd, v ktorého obvode obvinený býva, pracuje alebo sa zdržiava; ak sa nedajú tieto miesta zistiť alebo sú mimo územia Slovenskej republiky, konanie vykonáva súd, v ktorého obvode vyšiel čin najavo.

Z uvedeného vyplýva, že miestnu príslušnosť treba prvotne posudzovať podľa § 17 ods. 1 Tr. por., t.j. podľa kritéria miesta spáchania trestného činu, ktoré má prednosť pred ostatnými vyššie spomenutými hľadiskami. Hľadiská uvedené v odseku 3/ citovaného ustanovenia sú vo vzťahu k odseku 1/ v pomere subsidiarity, t.j. ich aplikácia prichádza do úvahy iba vtedy, ak miesto činu nemožno zistiť alebo bol čin spáchaný v cudzine.

Obžalovaný je trestne stíhaný pre obzvlášť závažný zločin podvodu podľa § 221 ods. 1, ods. 4 písm. a/ Tr. zák., pričom podľa ustálenej súdnej praxe za miesto spáchania trestného činu podvodu považuje jednak miesto, kde sa páchatel dopustil konania, ktorým uviedol niekoho do omylu, využil niečí omyl alebo zamlčal podstatné okolnosti, ďalej miesto, kde vznikla škoda a tiež miesto, kde sa páchatel obohatil. Z podanej obžaloby vyplýva, že obžalovaný uzavrel rámcovú zmluvu v Prievidzi, tu prevzal od poškodenej organizácie tovar a tu sa mal aj obohatiť, preto bola obžaloba podaná na Okresnom súde Prievidza. Škoda bola síce spôsobená organizácii so sídlom v Českej republike, táto

skutočnosť však vzhľadom na vyššie uvedené v posudzovanej veci nemá vplyv na určenie miestnej príslušnosti.

Najvyšší súd Slovenskej republiky po preskúmaní predloženého spisového materiálu tak dospel k záveru, že nie sú splnené zákonné podmienky v zmysle § 23 ods. 1 Tr. por., pretože nie je žiadny dôležitý dôvod predpokladaný citovaným ustanovením, v dôsledku ktorého by mohlo byť ohrozené nestranné a zákonné prerokovanie uvedenej trestnej veci miestne príslušným súdom, preto návrh obžalovaného J. H. považoval za nedôvodný a rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto uznesenia.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu sťažnosť nie je prípustná.

V Bratislave 28. novembra 2012

JUDr. Juraj K l i m e n t , v. r.
predseda senátu

Vyhotovil: JUDr. Peter Szabo

Za správnosť vyhotovenia: Gabriela Protušová